

VELIKE NALOGE

NEKATERI OBRISI PETLETNEGA PERSPEKTIVNEGA NAČRTA GOSPODARSKEGA RAZVOJA V SALEŠKI DOLINI

Na pokongresni konferenci v Šoštanju je o nekaterih glavnih smernicah novega petletnega načrta gospodarskega razvoja v Saleški dolini govoril predsednik Občinskega ljudskega odbora PETER SPRAJC:

Čeprav dokončni podatki še niso znani, lahko vendarle pričakujemo, da se bo vrednost družbenega bruto proizvoda samo v industriji povečala v letih od 1961 do 1965 za okoli 65 %. To pa je

od približno enajst na skoraj devetnajst milijard dinarjev. V istem času pričakujemo povečanje narodnega dohodka v industriji od 4,7 na 7,4 milijarde dinarjev. Vzporedno s tem se bo povečalo število zaposlenih v industriji od 4.419 v letošnjem letu na 5.600 v letu 1965. Vrednost narodnega dohodka na enega zaposlenega v industriji pa se bo po teh računih povečala od 1,1 na 1,3 milijona dinarjev.

Ta korak naprej je vezan na okoli 35 milijard investicijskih sredstev. Ta sredstva bi se v glavnem potrošila za dokončanje kapacitet na rudniku lignita v Velenju za predvideno proizvodnjo treh milijonov ton letno in za odprtje dnevnega kopa. Prav tako je v načrtu otvoritev novega rudnika, ali jaska v Šoštanju ter gradnja sušilnice premoga. Tu pa so še tudi osnove za novi kemični kombinat. Ostala investicijska sredstva bodo porabljena za rekonstrukcijo tovarne usnja v Šoštanju, za dokončanje druge faze termoelektrarne v Šoštanju, za razširitev tovarne »Gorenje«, za mehanizacijo in povečanje Galanterije ter Lesno industrijskega kombinata. Perspektivni načrt gospodarskega razvoja Saleške doline daje torej prednost jačanju energetske baze in razvoju kemične industrije.

V predvidenih investicijskih stroških sta tudi okoli dve mili-

jardi za gradnjo novih stanovanj in ureditev komunalnih naprav.

Perspektivni načrt razvoja kmetijstva je jasen: razvijati in krepiti socialistične sile, sicer pa posvečati največ skrbi živinoreji, sadjarstvu in vrtnarstvu.

Pri ostalih gospodarskih panogah, je med drugim dejal tov. Sprajc, kot so gradbeništvo, obrt, gostinstvo, turizem, trgovina, promet in komunalna dejavnost pa moramo stremeti za tem, da ne bodo njihove letne stopnje napredka zaostajale za ono, ki jo bo dosegla industrija. Sicer bomo čez nekaj let znova ugotavljali silne neskladnosti razvoja, ki so že danes značilne za našo občinsko območje. Se več pozornosti bo treba posvetiti družbenemu standardu, kajti tudi ta mora iti v korak z razvojem gospodarstva.

Vse to kaže, da v prihodnjih letih ne bodo mogli misliti na neko ležernost in umirjenost v nadaljnjih prizadevanjih za doseg predvidenih rezultatov, temveč, da je pred delovnimi ljudmi šoštanjske občine velika naloga, ki bo zahtevala od slehernega dosti naporov.

—mb

9 LJUDI V ENI SOBI!

V Zidanškovi ulici v Celju stanuje pri Mariji L. 9 delavcev v srednje veliki sobi, ki bi bila v normalnih prilikah primerna največ za 3 ljudi. Vsak posameznik plača mesečno za koriščenje te sobe 1.400 din. Od vseh devet sprejme gospodinja za skromno sobo nič manj kot 12.600 din mesečno.

Razen tega so vsi stanovalci pri njej tudi na hrani in plačajo dnevno 170 din, odnosno mesečno 5.000 din. Od vseh devetih delavcev sprejme ta gospodinja mesečno na račun hrane in stanovanja 57.600 din.

Razumljivo je, da dnevni obroki hrane za 170 din na dan ne morejo biti izdatni, še manj pa kvalitetni. Glede tega gotovo tej gospodnji ni kaj očitati, vendar pa ni lepo, da sprejema samo za eno sobo kar 12.600 din najemnine.

Ta primer nismo omenili toliko zaradi izkoriščevalskega odnosa do soljudi vseh stanovanjske stiske, ki je v Celju še vedno občutna. Bolj smo hoteli s tem prikazati težavno stanje teh delavcev, ki živijo v tako neprimernih pogojih. Vseled neprimernega stanovanja in nezadostne hrane prav gotovo tudi njihova storilnost v podjetjih, kjer so zaposleni, ne more biti najboljša.

Hkrati pa nas ta primer opozarja, kakor težak je še vedno v Celju stanovanjski problem in še posebej problem družbene prehrane ter da je bilo zlasti glede družbene prehrane doslej dosti premalo storjeno.

Kljub temu, da avtobus Celje-Crikvenica ni bil čez polovico zaseden, smo se odpeljali. Baje, da so bili vsi sedeži razprodani, potnikov pa od nikoder. Spritno rane ure odhoda, vzroka ne bi bilo težko uganiti...

Postanek v Ljubljani ob pol šestih.

Vsem potnikom ni za četrto ure svežega zraka. Zlasti ne kadilem, ki si prižgo vsak svojo kar v avtobusu, kljub jasno napisanemu opozorilu »Kaditi ni dovoljeno«. Tako bomo v zakajenem vozu nadaljevali pot proti morju... Za črno kavo se je treba potruditi v železniško restavracijo, ker v okoliških bufetih še spijo.

Reka. Proti večeru, pred odhodom »Partizanke«.

Vsako leto ugotavljamo, kako bolj pametno je hoditi v naše gore. Če za nič drugega, zato, ker na melkih tratah in svežih gozdovih ni drena. Tu pa tak boj za kvadratni meter prostora na paubli Opravičujejo ga naše prehlajene glave in revmatični kolki...

Iz gneče pred železniško garderobo na splitski obali nas reši postrežek številka 13: »Ko putuje brodom?« Velik kup pisane priloge poveča še z našim kovčkom, torbo in bisago in neizogibno pletenke. Dobro, da človek ne ve v naprej, da bo za tri ure čuvanja in dvesto metrov prenoša do ladje računat 300 dinarjev...

Zdaj pa do odhoda ladje brez skrbí na kopanje! Najboljše, kar

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 29. julija

V KRANJU so odprli deseti Gorenjski sejem. Letošnji sejem je največji med dosedanjimi tako po površini razstavnega prostora, kot tudi po številu razstavljalcev, ki jih je 233.

Sobota, 30. julija

V PULJU so končali festival jugoslovanskega filma. Zbirja je za najboljši letošnji igrani film proglasila »Deveti krog« iz proizvodnje Jadran filma in v režiji Franceta Stiglica. Zato je ta film prejel nagrado »Zlata arena«. Za drugi najboljši film so proglasili »Vojno«.

V MARIBORU so odprli 17. Mariborski teden pod geslom »Človek, družina, komunat«. Na njem sodelujejo vsa podjetja iz Maribora in okolice, pa tudi druga.

Nedelja, 31. julija

PO VSEJ MAKEDONIJI so začeli praznovati dvojni makedonski narodni praznik, 58-letnico ilindenske vstaje in 16-letnico prvega zasedanja Antifašističnega Sbornja narodne osvoboditve Makedonije.

Ponedeljek, 1. avgusta

V NAVZOČNOSTI 37 udeležencev iz desetih evropskih držav se je v Splitu začel enajsti povojni seminar za tuje slaviste.

Torek, 2. avgusta

NESPORTNI IN IZREDNO ŠKODLJIVI dogodki pred odločitvijo kvalifikacijsko tekmo za vstop v drugo ravno ligo med Branikom iz Maribora in Karlovcem so dobili del svojega epiloga na seji disciplinskega sodišča Nogometne zveze Jugoslavije, kjer so prepovedali Braniku iz Maribora igrati šest mesecev doma in v tujini. Članu upravnega odbora Dragu Vobiću pa so izrekli doživljenjsko diskvalifikacijo.

Sreda, 3. avgusta

VRNILA se je prva jugoslovanska odprava na Himalaje. Člani ekspedicijske, ki so osvojili vrhova Trisul II in III, so bili deležni lepega sprejema tako na Reki, kot posebej še v Ljubljani. Kot je znano je bil med njimi tudi Celjan Ciril Debeljak.

Nad tri milijarde dinarjev

Druga svetovna vojna je v Celju zapustila veliko razdejano v komunalnem pogledu. Zaradi tega so bili prvi ukrepi po vojni namenjeni širjenju in večanju komunalnih naprav, saj se je tudi število prebivalcev povečalo za več kot sto odstotkov. V izdelavi so načrti za novo mestno kanalizacijo, ki rešuje tudi vprašanje industrijskih voda, čistilnih naprav itd. Regulacija Savinje je v zaključni fazi. Vodovod je še vedno problem; v najkrajšem času ga bo treba obnoviti in povečati.

Zaradi urejevanja novih naselij, parkov, zelenic, asfaltiranja cest in ulic, ureditve mostov je Celje dobilo lep in vabljiv videz. Nastala so nova naselja kot Otok, Dečkovo naselje, Lipa v Storah itd., v gradnji je turistično gozdna cesta Store—Svetina—Celjska koča—Celje, zgrajen je bil olimpijski bazen, mnoga otroška igrišča... Obnovljeno in izpopolnjevano je bilo omrežje plinovodov; v naslednjih letih pa bo treba pregraditi še plinarne, v kolikor ne bo prišel v poštev plinovod iz Velenja. Vsa ta in druga komunalna dela, ki so bila izvršena po vojni so veljala nad tri milijarde dinarjev. Navzlic visokim izdatkom, pa so ostali še mnogi problemi nereseni.

Predvojni stanovanjski fond (10.275 stanovanj) je bil zaradi bombardiranja občutno zmanjšan, kljub temu pa se je število prebivalcev hitro povečevalo. To je imelo za posledico vedno večjo stanovanjsko stisko. Do 1950. leta je bilo zgrajenih 218 stanovanj, do 1955. leta pa 371. Največ stanovanj po vojni je bilo zgrajenih po 1955. letu, in sicer nad 1100. Skupaj po vojni pa je bilo po-

stavljenih vključno z letošnjim letom nad dva tisoč stanovanj. Zaradi intenzivne stanovanjske izgradnje se letno zgradi do 400 stanovanj, v prihodnjih letih pa bo gradnja stanovanj še hitrejša. Trenutno primanjkuje okoli 150 stanovanj. Če bi upoštevali še tekoče potrebe, pa se ta številka znatno poveča.

V letih po vojni smo dobili v Celju dve novi osnovni šoli (Polule, Hudinja), novo šolo za trgovske učence, obnovljeno vajoško šolo ob Ljubljanski cesti. Čuti pa se potreba po izgradnji novih šol, oziroma potreba po povečanju obstoječih kapacitet. Posebna deficitarnost je na področju strokovnih in srednjih šol. To, ko je predvideno, da se bo hitro povečala srednje tehnična šola. Povečati pa bo treba še prostoro Ekonomske srednje šole, učiteljska itd. Letos smo dobili tudi administrativno šolo, ki pa bo za enkrat gostovala v drugem šolskem poslopu.

Tudi na področju kulture in prosvete so bili napravljeni do ločeni koraki naprej.

V šolskih kuhinjah se hrani 91 otrok, v mlečnih pa 8306, ali 9 odstotkov vseh otrok. Pri stanovanjskih skupnostih dela 12 servisnih pralnic, v teku pa je ustanovitev večjega števila uslužnostnih dejavnosti.

Zdravstvena služba se je po osvoboditvi močno razmahnila. Tako so se kapacitete bolnišnice v Celju povečale od 400 na 1200 postelj. Leta 1945 je bilo zabeleženih 8533 sprejemov v bolnišnici, lani pa že 22.484. Število zdravnikov se je od 1945. leta, ko jih je bilo v bolnišnici le devet, povečalo na 74 na celotni zdravstveni službi. Močno se je povečalo tudi število srednjih in nižjih zdravstvenih kadrov; zdaj jih je 307. V letih po vojni so znašale investicije v zdravstvo v Celju nad eno milijardo dinarjev.

Problemi zdravstva, turizma

Na pokongresni konferenci v Konjicah so med drugim govorili tudi o vprašanjih zdravstva in turizma. Ugotovili so, da ima konjiška občina, ki šteje okrog 19.000 prebivalcev, le dva zdravnika, medtem ko je pred vojno imela štiri. Prazni mesti sta še v Ločah in Vitanju; v Zrečah bodo zdravnika dobili letos.

To stanje seveda nikakor ne zadovoljuje, vzroke zanj pa je treba iskati v tem, da so prepozno pristopili k štipendiranju kadrov. Kljub temu, da bodo letos dobili v Konjicah 3 medicinske sestre, 2 stomatologa in nekaj nižjega zdravniškega kadra — babic in instrumentark, pa vendarle to še ni dovolj, saj se je samo v dveh mesecih po uvedbi zavarovanja kmetijskih proizvajalcev obisk v ambulantah povečal za 100 odstotkov. Pri tem pa, kakor je povedal predstavnik zdravstvene službe, bi bilo treba še bolj razširiti kmetijsko zavarovanje, tako da bi kmetiči proizvajalci imeli tudi pravice odvoza iz bolnišnice, do zobozdravstvenih storitev idr., kar

je na primer upošteval ljubljanski okraj.

V smislu vse večjih potreb po zdravstveni zaščiti se je tudi močno povečala dejavnost reševalne postaje, ustanovljene leta 1953. Postaja ima dva avtomobila, ki prevažata bolnike po 24 ur dnevno. Pred leti so se rešilnega avtomobila posluževali le redki, medtem ko se ga zdaj poslužujejo tudi tisti, ki so lažje poškodovani. Mnenja so, da bi bilo treba tu določiti, komu je avtomobil potreben in komu ne.

Tudi vprašanje turizma v konjiški občini je pereče. Razpolaga jo z enim samim boljšim lokalom in še tu je čutili pomanjkanje gostinskega kadra. Novi čas je tak, da zahteva tudi za gostinske delavce določene kvalifikacije, ko pa si jih le-ti pridobijo, raje gredo drugam. In tako stoji konjiški turizem pred velikim problemom, ki mu bo morala tako občina kakor pristojni forumi posvetiti vso pozornost, saj je turizem naposled važna veja našega gospodarstva.

50 LET KMETIJSKE ŠOLE V ŠENTJURJU

V zvezi s pripravami na prazno petdesetletnice prve slovenske kmetijske šole na Štajerskem in to šole v Šentjurju, je bila v sredo dopoldne tiskovna konferenca, katere sta se razen direktorja šole inž. Toneta Jensterla udeležila še predsednik Občinskega ljudskega odbora Peter Hlastec ter sekretar komiteja Zveze komunistov v Šentjurju Srečko Pratnemer. Glavna prazna bo 11. septembra. Po načrtu, ki jih imajo pa to ne bo praznik šole, temveč praznik cel šentjurske občine. Zato bodo v istem času ali pred tem izročili namenu več drugih objektov ali pa zastavili temelje za njihov gradnjo.

Več o tem bomo v našem listu še poročali.

M. B.

POGLED PO SVETU

Konec junija, natanko 24. v mesecu, je kongoški senat izglasoval zaupnico prvi vladi neodvisnega Konga. Sestavil jo je Patrice Lumumba, voditelj Nacionalne stranke. Ker je nova neodvisna država taka, da ima pogoje za neomejen napredek in razvoj, naj najde svoje mesto v teh poletnih tedenskih pregledih.

Lumumba je izjavil, da se Konga ne bo opredelil za noben blok, ampak se bo postavil na nevtralnost stališče. Še preden je prišlo do proglasitve neodvisnosti in do oklica prve vlade, se je moral Lumumba sporazumeti s Kasavubom, voditeljem v Katangi, industrijsko najbolj razviti pokrajini. Med obema strankama je prišlo do kompromisa, Lumumba je obljubil, da bo podprl izvolitev Kasavube za šefa države, Kasavuba pa je popustil v nekaterih vprašanjih. Vprašanja, ki pretresajo mlado državo, so neurejene plemenske zadeve, sporti zaradi pokrajinskih meja, vprašanja samouprave, odnos do svobodnih plemen v sosednjih kolonijah in seveda vprašanje izgradnje.

Strankarske razprtije so bile tako velike in tako žolčne, da si je ta ali oni prijatelj starih kolonialnih razmer že mel roke, češ, evo, črnci še niso sposobni, da bi imeli svojo državo, svojo vlado. Verjetno so belgijski in drugi režiserji, ki so jim pri srcu kongoški prirodni zakladi, poskrbeli za poglobitev razprtij, po starem antičnem načelu. Razdeli in vladaj, kaj razprtije, kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima. A tu se je troj zaven poglavitnih dveh mož še sto strank, ki so prijavile svoje apetite po poslanskih sedežih v novem kongoškem parlamentu, da bi zadovoljili utvrdno »svobodnega sveta« o formalni demokraciji. Ker stranka nič ne pomeni, če nima poleg pristašev tudi materialnega temelja, kakor pravimo, je takole razpadla ljudstva, ki hoče imeti svojo državo, toliko večje slepilo. Dobro je le to, da je danes na svetu dovolj ljudi in pojavov, ob katerih se lahko odpirajo oči tudi Kongu.

Zapisek o viški Milni in še kaj

(IZ POPOTNE BELEZNICE)

lahko storite,« podpre odločitev tudi postrežek.

Tudi tu — na Bačevicah — je stiska za prostor, za varnost premoženja in življenja: Zabraneja je igra loptom... Kupačič Cuvajte se morskih pasa... Pažnja! Novac i ostale stvari od vrjednosti... Spomnim se reklamnega svetilnika v pristajniškem parku: DOZ osigurava vaše živote.

Za Milno na Visu še v Splitu vsi ne vedo, kako bi pri nas. Postrežek številka 13 nas je napotil k parku za Milno na Hvaru. Druga je na Braču. V tej na Visu ne pristajajo parkiri. Njenega gosta odloži stari dobri P/b »Senj« v Visu, od tod pa ga barba Romano z motornim čolnom — najlepšim v Visu — odpelje v kristalno čist zalivček, ki je prej podoben jezeru, kot koščku Jadranskega morja. Dva, trije ribiški čolni pa še naša barka, to je vse ladjeve, ki se utegne zadržati v tem varnem pristanišču. Pred valovi ga zanesljivo varuje venec devetih otočkov. Zalivček ljubosumno čuva galebji parček. Kraljestvo miru in tišine — če odštejemo njun pogovor, strganje škražatov in kdaj pa kdaj oddaljeno riganje osličev...

Središče naseja — dveh, treh ribiških kočic — je vila Ana. Zares lepa in udobna vila s pestro zgodovino: spočetka — med obema vojnama — letna rezidenca bogataša, med narodnoosvobodilno vojno tu di sedež zavezniških sil, zdaj že nekaj časa last vojaških vojnih invalidov, odprta miru in južnem Jadransko željnim dopustnikom. Ta čas jih

lahko sprejme kakih dvajset, ob letu mogoče nekaj več. Za telesni blagor skrbita barba Romano in barba Tonči, vsak s svojo ljubeznivo »sjo-ro«.

V jeziku turističnega vodiča povedano:

Milna na Visu, malo ribiško naselje na jugozahodni strani otoka. Plaža, toplo in nizko morje s peskatim dnem. Gostišče vila Ana s kapaciteto 20 ležišč, odlična daltnavska kuhinja, pristno viško vino (vključno v kosilo in večerjo). Električna. Zveza z mestom Visom s lastnim motornim čolnom. Možnost čolnarjenja, ribarjenja in campinga. Priljubljena etniška točka Visanov. Penzion 800 do 1000 dinarjev.

S težkimi denarji je oblast pri odločitvi prizadele faktorje da na Visu poiščejo vir žive vode. Vrtali so po več tisoč metrov v globino, dokler jim ga končno ni uspelo zajeti nekje pri Komiži. Čez leti dve bo sladka voda razpeljana v vsem otoku. Razume se, da bo vodovod odločil pripravek k nadaljnemu gospodarskemu in seveda tudi turističnemu napredku tega pomembnega otoka. Tako se bo zagotovilo ponovila še letina 1952/53, ko je z Visa parnik vsak dan odpejal za milijon dinarjev vina, turist pa že drugo leto zastare informacija »Vis ne prihaja v pštev za letovanje«, le še spomin varnostne mere v tem obsejnej pasu...

G. C.